

TASKFORCE
DELTA TECHNOLOGIE

Aan
Stuurgroep TFDT

Van
Basisteam TFDT

Datum
9 juli 2018

Notitie

Statusrapportage Taskforce Deltatechnologie per juli 2018

Inleiding

Voorliggende statusrapportage geeft terugkoppeling richting de stuurgroep van de werkzaamheden die binnen de TFDT gedurende de afgelopen periode zijn gedaan. De statusrapportage dient tevens als gespreksleidraad tijdens het periodiek stuurgroep-overleg.

Algemeen

• **Evaluatie en toekomst TFDT**

In maart 2013 is de Taskforce opgericht als onderdeel van Topsector Water, o.a. gericht op het creëren van onderling vertrouwen, toegang tot kennis en expertise van de markt, ruimte voor het toepassen van innovaties, een vroegere mogelijke marktbenadering en meer functionele uitvragen. Eind september 2015 is in aanvulling en als versterking hierop de Samenwerkingsovereenkomst Hoogwaterbescherming gesloten voor een periode van 3 jaar. Deze overeenkomst loopt oktober dit jaar af, waardoor het nodig is om de afgelopen periode te evalueren, acties voor dit jaar te bepalen en vast te stellen wat dit betekent voor het voortbestaan van de TFDT en de samenwerking tussen TFDT, kennisinstellingen en het HWBP.

In de afgelopen twee maanden heeft de evaluatie en toekomst van zowel de TFDT als de SOK op de agenda gestaan bij de verschillende brancheverenigingen. Er blijkt consensus te zijn over het voortzetten van de TFDT, maar nog niet over hoe lang die voortzetting dan moet zijn. Er lijkt (nog?) een verschil van inzicht tussen het:

- enerzijds vaststellen wat we nog willen bereiken en werken naar een afronding over 1 à 2 jaar (vooral gericht op de waterschappen), en
- anderzijds het besef dat zo'n samenwerking tussen de brancheverenigingen en als gesprekspartner richting overheid en kennisinstellingen een bewezen meerwaarde is die behouden moet blijven.

De TFDT gaat in ieder geval een jaar in deze vorm verder. Dat jaar zal naast het concreet werken naar gestelde doelen zoals op het gebied van innovatie, gebruikt worden om tot een gedeeld beeld binnen de brancheverenigingen te komen.

Op 15 mei jl. is tijdens een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de brancheverenigingen, de kennisinstellingen en de programmadirectie van het HWBP de SOK geëvalueerd en het wel of niet verlengen besproken. De SOK is geen voorwaarde voor succes, maar wel een nuttig vehikel gebleken in de onderlinge samenwerking. Vooral voor de kennisinstellingen is het een belangrijke legitimatie gebleken om dicht bij de kennisvragen in lopende projecten te kunnen komen. Verlenging lijkt opportuun in het huidige proces van doorontwikkeling van het HWBP. Door diezelfde ontwikkelingen rondom het HWBP zal een eventuele keuze hiertoe echter pas na de bouwvak worden gemaakt.

Positief is dat mede naar aanleiding van de evaluaties wederom een aantal nieuwe marktpartijen (met name vanuit het MKB) is aangesloten bij zowel basis- als expertteam!

Sessies en bijeenkomsten oa:

- **Themaochtend Overslagbestendige Dijk – POV Waddenzeedijk 21 maart**

Tijdens de POV-W fase 1 is onderzocht welke kansrijke oplossingsrichtingen van betekenis kunnen zijn voor de gedefinieerde projecten van het HWBP. Het onderzoek naar de procesinnovatie Overslagbestendige Dijk is één van de twaalf onderzoeken van de Projectoverstijgende Verkenning Waddenzeedijken (POV-W), fase 2.

Het basisprincipe van een Overslagbestendige dijk (definitie POV-W) is een dijk waarbij een overslag van meer dan 10l/m/s mag plaatsvinden zonder dat er verlies is van het waterkerende vermogen van het dijklichaam. Tijdens de themaochtend werd gediscussieerd over de twee vragen: Hoeveel water mag er over de dijk? Hoeveel water willen we over de dijk? Draagvlak is naast de technische eisen essentieel in de keuze van het maximale overslagdebiet van een dijk. Het maatgevende maximale overslagdebiet is afhankelijk van welke belanghebbenden er zijn en welke hoofdbelangen een rol spelen: de bruikbaarheidsgrenzen versus het bezwijken van de dijk.

- **Symposium POV Kabels & Leidingen 29 maart**

Op donderdag 29 maart kwamen ruim 100 netbeheerders, waterschappers, aannemers en technische specialisten naar Lijm & Cultuur in Delft voor het minisymposium 'Informatie delen voor dijkprojecten', georganiseerd door de POV Kabels & Leidingen en de TFDT. Na de opening door POV-stuurgroepvoorzitter Marcel Houtzager, was er een spetterende opening door voetbalscheidsrechter Björn Kuipers. Na de presentaties volgde een paneldiscussie met enthousiaste panelleden uit de praktijk. Dagvoorzitter Geert Roovers vatte steeds belangrijke informatie samen en koppelde vakkundig inhoudelijke vragen en antwoorden aan elkaar.

Komende decennia moeten er in Nederland flink wat kilometers dijk (met daarin kabels en leidingen) worden versterkt om aan de nieuwe normering te voldoen. Het hoofddoel van de POV Kabels & Leidingen is het zorgvuldig, toekomstbestendig en veilig inpassen van kabels en leidingen in waterkeringen en tegen de laagst maatschappelijke kosten. De POV Kabels & Leidingen zet zich in om vanuit de verbinding van de werelden van netbeheerders (gas, water, elektra, data) en dijkbeheerders concrete producten op te leveren die ervoor zorgen dat dijkprojecten met kabels & leidingen straks sneller, beter en goedkoper plaatsvinden.

- **Gouden Driehoekbijeenkomst en marktinformatiebijeenkomst KIJK 26 april**

Op donderdag 26 april hebben het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) en de Gouden Driehoek een gezamenlijke informatieve markt bijeenkomst gehouden voor het project Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard (KIJK). De doelen van deze informatieve markt bijeenkomst waren kennismaken en kennisdelen.

Toon van der Klugt, hoogheemraad en bestuurlijke opdrachtgever voor KIJK, verzorgde de opening van de dag. Hij gaf met een korte presentatie aan wat het project zoekt, namelijk een samenwerkingspartner met ontwikkel- en realisatiekracht. Vervolgens heeft hij uitgelegd wat het project inhoudt en waar we staan. Het project KIJK bevindt zich op het moment aan het eind van de verkenningsfase. Voor alle dijkvakken is een concept voorkeursalternatief opgesteld. HHSK heeft gekozen voor een vroegtijdige marktbenadering en is van plan de planuitwerkingsfase en de realisatiefase in één contract op te dragen. De start van de aanbesteding staat gepland voor september 2018.

Het ochtendprogramma werd begeleid door het projectteam KIJK, met onder andere presentaties over het team en de samenwerking met de werkgroep van de TFDT, hoe ziet de marktbenadering en de contractstrategie eruit en wat is de planning voor de aanbesteding. Na de presentaties zijn de deelnemers uiteengegaan om in kleinere groepen dieper op een aantal onderwerpen in te gaan. Het projectteam KIJK had een aantal vragen voorbereid die zij graag wilden bespreken. De volgende onderwerpen kwamen hierbij aan bod: Technische management, bereikbaarheid, omgeving en K&L, contractmanagement, bestuur en samenwerking, projectbeheersing.

Na de lunch werd het middagprogramma georganiseerd vanuit de Gouden Driehoek en sloten andere geïnteresseerden vanuit het HWBP, waterschappen en kennisinstellingen aan. Aansluitend aan de presentatie over de evaluatie van dijkversterking Gorinchem Waardenburg hebben de deelnemers per bus een rit gemaakt langs de IJsseldijken van de Krimpenerwaard. Daar werden ter plekke de belangrijkste uitdagingen van het project toegelicht en besproken. De dag werd afgesloten met een gezamenlijke borrel bij HHSK.

- **Dijkwerkersdag 7 juni**

De TFDT heeft meegedraaid in de stuurgroep van de Dijkwerkersdag 7 juni 2018. Doel was om de rol van de markt duidelijker zichtbaar naar voren te laten komen in het programma en in de deelnemers. Uiteindelijk is door de organisatie van de Dijkwerkersdag gekozen voor een korter plenair programma waardoor een presentatie vanuit de markt niet door kon gaan. Diverse workshops zijn in het middagdeel van de Dijkwerkersdag verzorgd door marktpartijen. En deelname uit de markt was groter dan het jaar daarvoor. De evaluatie van de dag is nog niet beschikbaar. 17 juli a.s. evalueert de stuurgroep de Dijkwerkersdag.

- **Masterclass Dijkontwerp 27 juni**

Op woensdag 27 juni heeft TFDT in samenwerking met de Alliantie Markermeerdijken en de kennisinstellingen een Masterclass dijkontwerp gehouden. Zo'n 80 belangstellenden kwamen bijeen in het projectkantoor van de Alliantie Markermeerdijken te Katwoude. Er was zeer brede interesse vanuit waterschappen, RWS, kennisinstellingen en het bedrijfsleven.

Sinds vorig jaar zijn de nieuwe normen voor waterveiligheid op basis van overstromingrisico's van kracht. Het bijbehorende ontwerpinstrumentarium (OI) is al lange tijd volop in ontwikkeling. Voor lopende en nieuwe projecten is dat een uitdaging: hoe ga je daar mee om met deze veranderende leidraden en wijzigende rekenregels.

De deelnemers werden namens de Alliantie Markermeerdijken verwelkomd door Guido Koolhaas. In een korte terugblik ging hij in op het advies dat TFDT heeft uitgebracht in mei 2014 en hij gaf een presentatie over het project Markermeerdijken onder de titel 'Introductie langs een bijzonder project'. Vervolgens gaf Jelke Jan de With (TFDT) een presentatie m.b.t. de verhaallijn van het OI.

Na het plenaire gedeelte hebben de deelnemers deelgenomen aan de drie masterclasses t.w.

- Sessie Proces:
Inzicht in het proces, ontwikkeling en praktijkervaringen van het project Markermeerdijken
- Sessie Ontwerp:
Toepassingen OI2014v4: faalkansruimteverschuiving, omgaan met NWO's, overslagdebit. Ongedraineerde schuifsterkte: parameter bepaling, dijken op veen methodiek
- Sessie Kennis:
Dijken op Veen en Software Macrostabieleit
Hierbij werd ingegaan op de historie van het OI, de rollen van het Rijk, Waterschappen, Kennis en de markt, wat is het OI?

Tijdens het afsluitende plenaire gedeelte hebben de masters hun ervaring van de sessies gedeeld. De gestelde vragen waren herkenbaar en de open discussies hebben een duidelijk beeld gegeven. De masters van de ontwerp sessie zijn zo geïnspireerd geraakt door de masterclass dat zij een video hebben laten maken met een goede heldere uitleg van de aanpak binnen de Alliantie Markermeerdijken.

Het rapport Dijken op Veen (DoV) heeft op een aantal punten tot een andere zienswijze geleid over de sterkte van veen, maar ook van klei.

In de ontwerpfase is ruimte voor een nieuwe aanpak door het delen van kennis. Ook het denken vanuit de verschillende systemen en het werken met rekenmethodieken is toegelicht en besproken. De gehanteerde uitgangspunten zijn goed in beeld gebracht. Er is dus ruimte om aan de 'knoppen' te draaien, maar ook iedere dijk heeft zijn bijzondere eigenschappen.

Het was een inspirerende bijeenkomst die zeker een vervolg zal krijgen. Kennis delen is een feest! Momenteel wordt gewerkt aan een verslag en dit zal met de gehouden presentaties worden gepubliceerd op de TFDT website. Ook zal er een enquête worden gehouden om de ervaringen van de deelnemers op te halen.

Stand van zaken projecten en adviezen

- **Ontwerp Instrumentarium/Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium**

Sinds de vorige statusrapportage is een belangrijke stap gezet: na het concept advies vanuit Deltares en de TFDT aan RWS WVL hoe we rechtmatig zouden kunnen samenwerken aan kennisvragen in kader van het OI is overleg geweest met RWS WVL. Afsproken is een publicatie voor te bereiden op TenderNed voor het verzamelen van CV's uit de markt en parallel kennisvragen voor te bereiden die in de gouden driehoek zouden kunnen worden opgepakt. Beide sporen zouden eind september gereed moeten zijn. Op 12 juli a.s. is weer overleg tussen Deltares, TFDT en RWS WVL over de voortgang van dit proces.

- **POV Gebiedseigen grond**

Het plan van aanpak voor de nieuwe POV Gebiedseigen grond is vastgesteld en de kick-off met de referentieprojecten is geweest waarmee de eerste fase van de POV (met name inventarisatie) is gestart. De TFDT zal een klankbordrol vervullen; aan het projectteam is voorgesteld technisch inhoudelijke producten die de POV wil opleveren in de markt neer te leggen, bijvoorbeeld zoals bij POV macrostabiliteit wordt gedaan.

Deze POV is de eerste waarbij (via de TFDT) ook een vertegenwoordiger namens de markt in de stuurgroep plaats heeft.

- **Innovatie**

Over innovatie is al veel geschreven. Het is geen doel op zich, het kan een middel zijn om een doelstelling te bereiken. De urgentie moet aanwezig zijn. Bij het HWBP is dit het geval. Een van de doelstellingen van TFDT is het versnellen van de toepassing van de (technische) innovaties in de projecten.

In de afgelopen jaren heeft TFDT tal van de innovaties in de wijze van contracteren kunnen bewerkstelligen en indirect via dat spoor ook een van de randvoorwaarden voor het toepassen van de technologische innovatie mogelijk gemaakt. Het onderdeel van de technologische innovaties is onderbelicht geweest. Hierbij moet ook gedacht worden aan innovatieve werkmethodeken die er op gericht zijn om de uitvoering van een project technisch mogelijk te maken. Veelal bestempelen bedrijven dit niet als innovatie, omdat deze vaak project gerelateerd zijn en direct worden afgeschreven op het project. Daarnaast omdat het continu vernieuwen in het “DNA” van de bedrijven zit, die dergelijke vernieuwingen als gebruikelijk ervaren terwijl wel degelijk sprake is van innovatie.

Op basis van de analyse van projecten en projectadviezen is geconcludeerd dat vijf jaar na een van de eerste adviezen van TFDT over het stimuleren van innovatie binnen het HWBP, de genoemde punten nog steeds relevant zijn. Deze betreffen samengevat “**De Taskforce 10 voor Innovatie**” – toon lef & durf op de volgende tien punten:

1. Stabiel basispakket (informatie/ data) samenstellen als start van de verkenningsfase
2. Goede functionele uitvraag met een heldere doelformulering
3. Juiste risicoverdeling – accepteer dat innovatie ook kan misgaan
4. Focus - hou het simpel!
5. Urgentie
6. Investeren in mensen
7. Investeren in kennis
8. Verbinding tussen partijen - laat d.m.v. best practices zien dat het ook anders kan
9. Heldere rollen
10. Experimenteerruimte

De belangrijkste lessen uit de evaluatie van adviezen van de TFDT betreffen:

- Betrek vroegtijdig de markt; dialooggesprekken bieden mogelijkheden om marktideeën te toetsen.
- Formuleer het doel en evt. het faalmechanisme, maar niet de methoden/ werkwijzen/ eisen.
- Contractvormen als alliantie, DBFM en bouwteam bieden meer ruimte voor innovatie en goede samenwerking OG-ON.
- Vertrouwen tussen partijen biedt ruimte voor innovatie.
- Voor alle partijen: toon lef en durf!

De belangrijkste belemmeringen die zijn waargenomen binnen de adviezen van de TFDT betreffen:

- Traditionele houding.
- Bestuurlijke inmenging, politieke krachten.
- Procedures en regelgeving.
- Geld en tijd, vooral bij tenders van grote projecten.

De aanbevelingen van TFDT worden op korte termijn verder uitgewerkt.

- **Inkoopstrategie/marktbenadering Waterschap Limburg**

De TFDT is benaderd n.a.v. het advies dat is uitgebracht in 2016. Dit advies is succesvol opgevolgd. Het waterschap staat nu voor de volgende stap namelijk de inkoopstrategie en marktbenadering. In totaal zijn er vier werkpakketten:

- Een pakket eenvoudige projecten waarbij weinig ontwerpruimte bestaat en de oplossing erg voor de hand ligt (engineeringsprikkel).
- Een pakket projecten waarbij de oplossingsrichting nog nader kan worden bepaald (designprikkel).
- Een pakket projecten waarbij in de planfase optimalisatie nodig zal zijn (planprikkel).
- Een zogenaamd 'veegpakket' van projecten die niet binnen de eerder omschreven pakketten vallen.

De TFDT werkgroep is vanaf maart 2018 in gesprek met het team dat de marktbenadering voorbereidt. Het advies van januari 2016 heeft daarbij als uitgangspunt gediend voor het nieuwe advies. Er is ook geadviseerd om de eenvoudige projecten te bundelen in werkpakket 1 en deze zo snel mogelijk naar de markt te brengen. Voor werkpakket 2 is er een marktbenadering geadviseerd waarbij vanwege de complexe opgave het draagvlak van de bevolking erg belangrijk is.